

Quale domici-
lium Natura
cerebro para-
rit.

Caluaria cur
non solido osse
constet.

CEREBRUM rationis sedem (quæ instar reginæ in altissimo corporis sita, duabus cōcupiscibilibus animis dominatur ac præest) tuto quodam munimento custodiri magnopere expedit. Quocirca etiam prouidus rerum Opifex, non soli cuti carnosissq; partibus ut in abdomine, aut per interualla à se inuicem remotis ossibus ut in thorace, cerebri commisit custodiam, sed undique os ipsi instar galeæ circumposuit. Verum quum caput testum quoddam domus calidæ referat, fumida uaporosaq; subiectarum partium recrementa, quæcunque sursum conscendunt, excipiens, atque huius gratia copiosiore euacuatione caput ipsum egeat, galeam cerebro inductam non omni ex parte solidam, sed^a cauernosam, futurisq; intertextam sagax rerum Parens efformauit, non quidem spongiæ modo tenuibus inæqualibusq; foraminibus, uelut quibusdam cauernulis, utrinque os perforans: at utraque parte^b cauernulas, intus^c ac foris scilicet, in læuem & densam ossis squamam desinere uoluit, quod illic occurratur erant duræ cerebri membranæ, hîc autem membranæ quæ caluariam ambiens, *πινγκολιον* nuncupatur. Si enim tota caluariæ substantia seruaretur fistulosa, & cauernulæ nullo obducerentur cortice, ea substantia sua asperitate uicina raderet uulneretq;. Deinde si prorsus spongiola fistulosaq; foret, nullo donaretur robore, ac pumicis ritu fragilis atque infirma esset. Verum uidebitur fortasse alicui, caluariæ os inter duas squamas frustra fistulosum & cauernosum esse: quum ipsius futuræ propter illarum copiam & magnitudinem ab aliquo ad transpirationem iuari nihil indigeant. Si itaque huius iudicio uniuersa caluaria simul tenuis & densa solidaq; fuisset, nihilo sanè tutior hac ratione redderetur subiacentium organorum constructio, quandoquidem quæ ossa uulnerant, intrò promptè ob uia breuitatem penetrare possent. Si uero caluaria sine omni cauernularum specie simul crassa densaq; crearetur, homini onus haud secus præberet, quàm si obligata capiti sarcina nunquam remitteretur. Reliquum igitur erat tertium, scilicet neque tenue neque densum, solidum uel, sed crassum, rarumq;, ac cauernosum caluariæ os fabrefieri. Ita enim neque grauaturum erat, neq; uia in cerebrum breuis ipsum percutientibus futurum. Cæterum caluaria non ad excrementorum tantum transpirationem futuris indiguit, sed conducebat ex multis ossibus ipsam compingi, ut si quado percussa rumpatur, ipsius rupturæ in totam caluariam ueluti per fictile uas, non procedat, sed detineatur, & in illis sedibus cessent, in quibus ipsum quoque os futuris terminatum desinit. Quinetiam cerebri uentriculos, aliq; nonnulla in cerebro corpora, ne cōcidant, distendi ac eleuari oportuit: id quod optime futurarum perficitur beneficio. Duræ siquidem membranæ cerebrum conuestientis^d fibras, unâ cum ualforum quorundam sinibus futuras transeuntes, in membranâ extrinsecus caluariam succingentem explicari, atque ita cerebrum cur minus in se collabatur sustinere, septimo libro ostendimus. Atque huius potissimum usus ratione, iustissima caluariæ futurarum cernitur distributio, nimirum ut sustinendæ in cerebro partes accuratè subleuentur. Quod enim oblongum cerebriq; modo rotundum est, non aptius quàm transuersis, & alijs secundum longitudinem ductis apprehensionibus attollitur. Naturalis nanque capitis figura primum tres futuras obtinet: duas quidem transuersas, quarum^e altera in sincipite est, in occipitio^f altera: tertia à medio posterioris, seu eius quæ in occipitio consistit, per capitis longitudinem ad medium usque anterioris extenditur. Anteriorem coronalem uocant, quandoquidem coronæ potissimum in ea capitis parte collocantur: posteriorem à Græcæ literæ *λ* imagine, *λαμβδωδης* nominant: tertia per uerticem capitisq; longitudinem procedens, *δελτα* Græcis nuncupatur, quod uerū sagittæ uel instar rectæ incedit, unde etiam à uirgæ ductu *βακτηροδης* fuit appellata. Hæc interdum per^g frontis mediū ad nasi usque summum non adeo insigni atque in ipso uertice complexu, aut exquisita adeo futuræ compage præcepit. Atque id nonnulli uiris omnibus, alijs autem mulieribus peculiare esse falso contendunt: quum rarissimè in uiris, atque adhuc multo rarius, aut uix unquam in mulieribus id accidere, non obiter animaduertimus. Et hoc uel inde conijcias, quod ex uiginti quæ in cimiterijs occurrunt caluarijs, uix unam, cui frontis os diuidatur, reperias: neque ulla, etsi secus tradiderit Aristoteles, in futurarum enarratione prorsus aberrans, uiris ac mulieribus hac in parte uidetur differentia. Cæterum quadrupedibus à posteriore futura *λ* referenti, sagittalis futura ad superciliorū usq; mediū protenditur: id quod densum est Aristoteles, qui canibus continuâ, nullisq; futuris distinctam ascribit caluariâ, quū commemoratas hæcenus futuras, & quæ hoc toto Capite enumerabuntur ferè omnes, canum caluariæ eleganter exprimant. Non desunt etiam, qui infantibus hanc futuram per medium occipitij ossis ad^h foramen usq; dorsali medullæ uiam porrigens descendere, totumq; occipitij os diuidere

Naturalis figura capitis futura.

Coronalis futura.

λ litteram referens.

Sagittalis, & uariis ipsius ductus.

Frontis capiti à mulierum non perperu uariare.

7 Capit. lib. 3.

Histor. animalium, C. 2.

de Partib. animalium.

Lib. 2. cap. 7. de Hist. animalium.

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z

1. 7 libri G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. X. Y. Z.

g. 3. 4. fig. h. 3. 4. fig. i. 3. 4. fig. j. 3. 4. fig. k. 3. 4. fig. l. 3. 4. fig. m. 3. 4. fig. n. 3. 4. fig. o. 3. 4. fig. p. 3. 4. fig. q. 3. 4. fig. r. 3. 4. fig. s. 3. 4. fig. t. 3. 4. fig. u. 3. 4. fig. v. 3. 4. fig. w. 3. 4. fig. x. 3. 4. fig. y. 3. 4. fig. z. 3. 4. fig.

Canina caluariæ figura.

6 fig. a.

diuidere asserat: quod sanè & nos quoque obseruauimus. uerum potius ea diuisio ad *συμφορην* coalitumq;, quàm ad futuræ speciem referenda est. quoniam hæc cartilaginis beneficio in pueris perficitur, in ætate autem prouectioribus nullum eius diuisionis rudimentum occurrit. Unde etiam eiusmodi diuisionis ratio non hîc in futurarum sermone, sed in occipitij ossis descriptione enarranda uenit. Quod autem Herodotus, ac præter illum plerique etiam alij in Persia caluarias reperiri scribunt, nullis prorsus futuris interstinctas, ipse Aristoteles suo tempore uiri caluariam absque futuris repertam tradit, nequiquam miror: quum ualde senum caluariæ nobis futurarum situm duntaxat, idq; per quàm obscure etiâ referant, nulla interim futuræ imagine conspicua. Neque profectò mirum est senibus futuras conrescere, siquidem illis uertebrae uniri cōnasciq; cernimus, & ossium quoque supercilia processusq; ita exrescere ipsis animaduertimus, ut cōsuetis motibus illorum ossa agi nequeant. Nam & si nunquam senum ossa à iuuenum ossibus, & puerorum rursus à iuuenum uariare cognouissem, in postrema Bononiensi Anatome id sanè didicissem, ubi præter quamplurima ossa, iam nati pueruli ossa, & nagenarij senis, & mediæ ætatis hominum ossa in scholis sedulo à medicis candidatis adferre bantur, quum Galeni librum de Ossibus ante musculorū sectionem istuc enarrarem. Quando enim permulti effractis monumentis, atque ex xenodochijs conquisitis corporibus ossa ad inspectionem sibi parabant, facile accidit ut alius in senis, alius in pueri, ac rursus alius in huius illiusq; ætatis hominum ossa inciderent, atque in scholas deportarent. Tunc itaque (ut ad se reuertatur oratio) in puerulorum ossibus omnia esse læuia, distincta, mollia, pleraque cartilaginea, & processus minimum prominere, & quamplurima quæ in adultis unius ossis loco habentur, in illis ex pluribus cōstrui expendimus: quæ in singulis ossibus fracturarum, luxationum, distorsionum, & plicationum gratia, sermoni addere haud grauabor. Quanti enim momenti sit hæc nouisse, abunde intelligunt, tum qui ueræ medicinæ studiosi Hippocratis libros euoluerunt: tum qui appēdices in pueris ab ossibus sæpius quàm articulos luxari, quotidiana experientia didicere, ac ab ineunte ætate luxatos, aut aliter in ossibus affectos, aliquando sectioni accommodarunt. Cæterum iam tres futuras ut frequentius in naturali capitis figura obuiae sunt recensimus, quæ caluaria in latius cubante, litterâ *H*, aut potius *u* exprimunt. In capitem autem formis à naturali structura euariantibus, futuræ ad hunc modū se habent. Vbi anterior capitis eminentia perit, futura coronalis aboletur, seruata ea quæ *λ* exprimit, unâ cum sagittali, quæ tunc ad mediū usq; superciliorum porrigitur. At posteriori eminentia deficiente, futura *λ* referens deperditur, manente coronali, & sagittali interim per occipitij mediū ad caluariæ usq; basim ducta. Quapropter si hanc capitis figuram occipitio inniti sinxeris, utraq; remanentium futurarum effigies *T* litteræ similis erit: quemadmodum & primæ quoque figuræ non naturalis, futuræ *T* referunt, quum illa fronti innititur. Anteriori uero posterioriq; eminentia simul cōcidentibus, binc quæ tunc uidentur futuræ ad rectos angulos se inuicem interfecantes, *X* litteram repræsentat. Altera nanque transuersa ab unius auris regione ad alterius auris regionem per mediū caput deducitur. Altera autem à^a foramine in occipitis ossis dorsalis medullæ gratia incilo, per capitis longitudinem ad summum usque nasi pertingit, illius ritu quam sagittalem uulgo dicimus. Hæc siquidem semper in tribus prioribus capitis figuris à naturali differeantibus seruatur. Reliquæ autem duæ cum totius capitis figura uariè intercidunt. Quinta capitis figura, ut prorsus naturali est contraria, sic quoque omnino pugnantibus cum ipsa futuras exigit. Transuersæ enim seu coronalis, & illa quæ *λ* refert, secundum capitis procedunt longitudinem, recta interim seu sagittali transuersim lata. Verum nunc & ad reliquas capitis commissuras sermonem dirigamus. Suntq; primum duæ à sagittali futura quodammodo æquæ distantes lineæ, per capitis longitudinem una utrinque supra aures porrectæ. His^b principium ab humillima futuræ *λ* imitantis sede pendet, qua hæc propter occipitij inferiora uix amplius futuræ effigiem egregiè refert. Hinc nonnihil præsentis lineæ rectæ quodammodo feruntur, & h^c mox sursum ascendentes, instar semicirculi quodammodo ad coronalis futuræ terminum perrepunt. Hæc maxima ex parte constant duobus ossibus mutuo sibi incumbentibus, connexisq; non per futuram quidem, sed paulatim^d uerticis os descendens, instar squamæ attenuatur, atque in^e os infra ab auribus ascendēs, similiterq; in squamam attenuatum subintrat: utrisq; ossibus quæ inuicem compinguntur, asperitatem quandam mutuam nanciscuntibus. Vnde etiam neque Hippocrates, neque aliquis eorum qui accuratè corporis fabricam expendunt, futurarum nomine eas dignatus est, sed à squamæ similitudine dissectionū periti eas *δενδροδης* *πρωκολληματα*, hoc est squamosas cōglutinationes appellarunt. Non enim propter falsā quorundam dogmata arbitrandum est, has cōglutinationes minus quàm tres futuras prius enarratas, in caluariæ amplitudine qua cerebrum reponitur apparere, ob idq; futurarum nomine

Senum, iuuenum, & puerorum ossa multum uariare.

Non naturalium capitis figurarum summa.

Squamosæ temporum commissuræ.

Suturas capitis etiam in interna caluariæ sede conijci.

C 2 nequiquam